

DE KALKOEN

Een verzameling van
historische feiten en
opmerkelijke
wetenswaardigheden over
kalkoenen

Tekst en afbeeldingen:
Theo Philipsen

DEEL 4 - slot

Over de oorsprong van onze kalkoen, nog enkele opmerkingen:

Ca. 7500 jaar geleden zou, volgens de overlevering althans, de zondvloed hebben plaatsgevonden. Als dit schilderij uit 1663 de werkelijkheid van de ontschepping van de Ark weergeeft, moet de oude Noë vóór het begin van de zondvloed nog gauw een paar kalkoenen hebben opgehaald ergens in Amerika, om daarmee zijn dierenverzameling in de Ark compleet te maken.

Boven: "De Ontscheping". Adam Isaackz, 1663

Ik vraag me wel af hoe hij dat in die tijd voor elkaar heeft gekregen !

Als hij ze ter plekke ergens in het Midden-Oosten heeft gevangen, klopt er dus totaal niets van mijn verhaal!

Maar het wordt nog gekker..... Zelfs Adam en Eva hielden al kalkoenen in hun

Aards Paradijs, als je tenminste deze Belgische schilder mag geloven. Ik heb geen idee hoe lang dat is geleden. Die eerste twee mensen op aarde staan - in ieder geval vanuit Bijbels oogpunt - dus te boek als de allereerste kalkoenhouders.

**Links: "Het Aards Paradijs"
Jan Brueghel, 1568 – 1625.**

Ook het Aards Paradijs zou ergens in het Midden-Oosten hebben gelegen. Dat druist dus ook weer faliekant in tegen mijn beweringen en bevindingen over de herkomst van de kalkoen!

vanuit, dat beide schilders niet op de hoogte zullen zijn geweest van de oorsprong van onze kalkoen en dat zij allebei hun fantasie de vrije loop hebben gegeven. Artistieke vrijheid dus.

Overigens durf ik evenmin mijn handen in het vuur steken voor alle feiten, die ik in mijn verhaal over herkomst van de kalkoen heb opgenoemd.

Mijn verhaal is n.l. gebaseerd op de bevindingen van allerlei onderzoekers en op historische feiten uit de geschiedenis.

Ik mag echter gerust aannemen dat de werkelijkheid niet al te veel zal verschillen met mijn weergave van de geschiedenis van de kalkoen.

Tenslotte nog enkele bijzonderheden over soorten, variëteiten en over de fokkerij van kalkoenen.

Er zijn oorspronkelijk 3 soorten kalkoenen geweest:

Het 1^e soort is de **Agriocharis Ocellata** of de z.g. **Pauwkalkoen**.

Deze heeft geen kwast of pluim en maakt een fluitend geluid. Wat veerkleuren betreft, heeft dit ras veel gelijkenis met de pauw.

Hanen hebben een bronsgroen kleurendek en hebben lange sporen. Hun poten zijn ook korter dan die van de andere types.

Rechts: Ocellata Kalkoen

Het woord *ocellata* is afgeleid van het Latijnse woord *oculus*, dat oog betekent. Dat verwijst naar de oogachtige vlekken op zijn staart. Dit wilde ras komt hoofdzakelijk voor in Yucatan, Belize, Honduras en Guatemala. De Pauwkalkoen fungeert in deze landen vaak als afvaletter op de boerderijen.

Links: Agriocharis Ocellata of Pauwkalkoen.

De Indianen waren ondanks al hun deskundigheid in de omgang met dieren, niet in staat de Pauwkalkoen te domesticeren.

Hun aantal is behoorlijk afgenomen door de jacht en ook door roofdieren. Je ziet ze nog wel in dierentuinen ook hier in Europa.

Het 2^e soort is de Parapavo Californicus.

Deze soort draagt ook geen kwast en dankt zijn naam aan de gelijkenis met de pauwhaan; *parapavo* betekent hier n.l. pauwachtig.

Zoals eerder vermeld, staat *pavo* voor pauw. Tegenwoordig wordt in het Spaans met *pavo* een kalkoen bedoeld en met *pavo-real* een pauw. Nogal verwarrend dus.

Er zijn meer dan 700 skeletten van dit lang geleden uitgestorven ras gevonden. Uit de gevonden skeletten in Californië en fossielen uit het Pleistoceen, is vastgesteld dat de Parapavo Californicus inderdaad ooit heeft bestaan.

Rechts: Parapavo Californicus.

Deze kalkoen houdt het midden tussen de Pauwkalkoen en de derde soort.

En die derde soort is de Meleagris Gallopavo.

Deze is dus de voorouder van onze heden-daagse kalkoen.

De Meleagris Gallopavo draagt wel een borstpluim of kwast. Op de hiernaast staande oude tekening zelfs 2 kwasten!

Zoals ik al eerder opmerkte was die kwast vroeger een stuk langer dan tegenwoordig.

Deze kalkoen is beschreven door de eerder genoemde Linnaeus, die hem ook zijn definitieve wetenschappelijke naam heeft meegegeven.

Het hier afgebeelde schilderij van de Meleagris Gallopavo, evenals de tekening van de Pauwkalkoen zijn ca. 1810 in Engeland geschilderd.

Van de Meleagris Gallopavo zijn 7 wilde variëteiten bekend:

Meleagris Gallopavo (M.G.)	
1.M.G. silvestris	- Eastern of boskalkoen
2.M.G. osceola	- Florida of Honduras kalkoen
3.M.G. merriami	- Merriam of Berg kalkoen
4.M.G. intermedia/elliotti	- Rio Grande kalkoen
5.M.G. mexicana	- Mexico of Gould kalkoen
6.M.G.gallopavo	- Zuid Mexico kalkoen
7.M.G. onusta	- Moore kalkoen

Onze huidige commerciële kalkoen stamt af van de Meleagris Gallopavo Gallopavo (Nr. 6), die vooral voorkwam in zuidelijk Mexico en door de Spaanse veroveraars is meegenomen naar Europa.

Dit type wordt ook wel genoemd de Zuid Mexico kalkoen.

Tussen 1600 en 1800 zijn door immigranten vanuit Europa, kalkoenen weer mee teruggenomen naar Amerika en die zijn daar opnieuw gekruist met de inheemse kalkoenen.

Uit de 7 wilde soorten zijn, voor zover bekend, meer dan 20 tamme variëteiten ontwikkeld. Enkele zijn van belang omdat ze mede deel uitmaken van de stamboom van onze moderne kalkoen.

Rechts: wilde kalkoen.

Allereerst de Bronze kalkoen.

De naam Bronze kalkoen werd voor het eerst gebruikt in 1830 in Amerika voor de kruising Narragansett kalkoen met locale wilde kalkoenen.

De Narragansett kalkoen was weer een kruising van Europese lijnen - waarschijnlijk zwarte kalkoenen - die in het begin van de 19^e eeuw werden gekruist met Amerikaanse wilde kalkoenen.

In 1952 was de Bronze kalkoen het meest voorkomende type kalkoen in de Verenigde Staten.

Thans vooral nog steeds populair o.a. in Engeland en in Italië .

Links: De Narragansett was een kruising tussen (waarschijnlijk zwarte) Europese kalkoenen en Amerikaanse wilde kalkoenen.

Onder: De Bronze kalkoen.

Dan de Witte Beltsville kalkoen

Het Amerikaanse ministerie van Landbouw is in 1934 in Beltsville gestart met een fokprogramma met als doel de Beltsville kalkoen te ontwikkelen. Ze hebben daarvoor 7 bestaande rassen gebruikt, waaronder witte, bronze, zwarte en zelfs wilde kalkoenen.

Links: Witte Beltsville kalkoen

De Witte Breedborst kalkoen

Tussen 1930 en 1960 zijn Amerikaanse fokkers begonnen met het fokken van een moderne breedborstkalkoen. Deze commerciële fokkers hebben toen de Bronze en de Witte Beltsville met elkaar gekruist. Dat gebeurde in die jaren nog via zogenaamde massaselectie. Dus hoofdzakelijk: selectie op gewicht, poten en conformatie. Selectie door middel van valnestcontrole (foktomen dus) is pas later van de grond gekomen. Tussen 1960 en 1980 exporteerden Amerikaanse fokkers

hun rassen naar Europa. Er opereerden in die jaren zo'n 30 kalkoenfokkers in Europa en in Amerika.

1930 - 1960

**Bronze x Witte
Beltsville**

=

**Witte
Breedborst
kalkoen**

Onderstaande nog eens in het kort de afstammingsgeschiedenis van onze kalkoenen:

Meleagris Gallopavo

Meleagris Gallopavo Gallopavo

M.G.G. x Narragansett = Bronze

Bronze x Beltsville

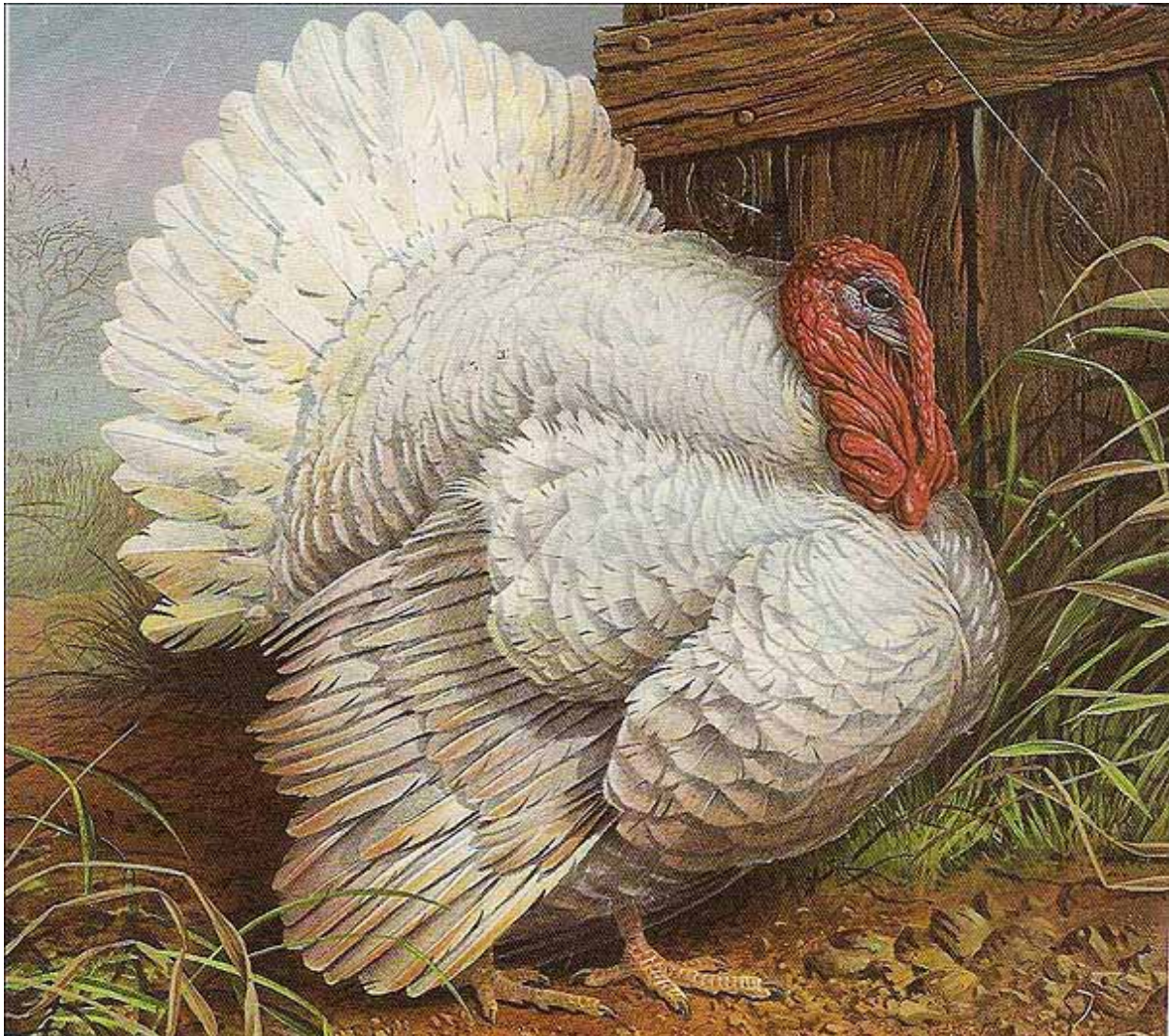

Witte Breedborst kalkoen

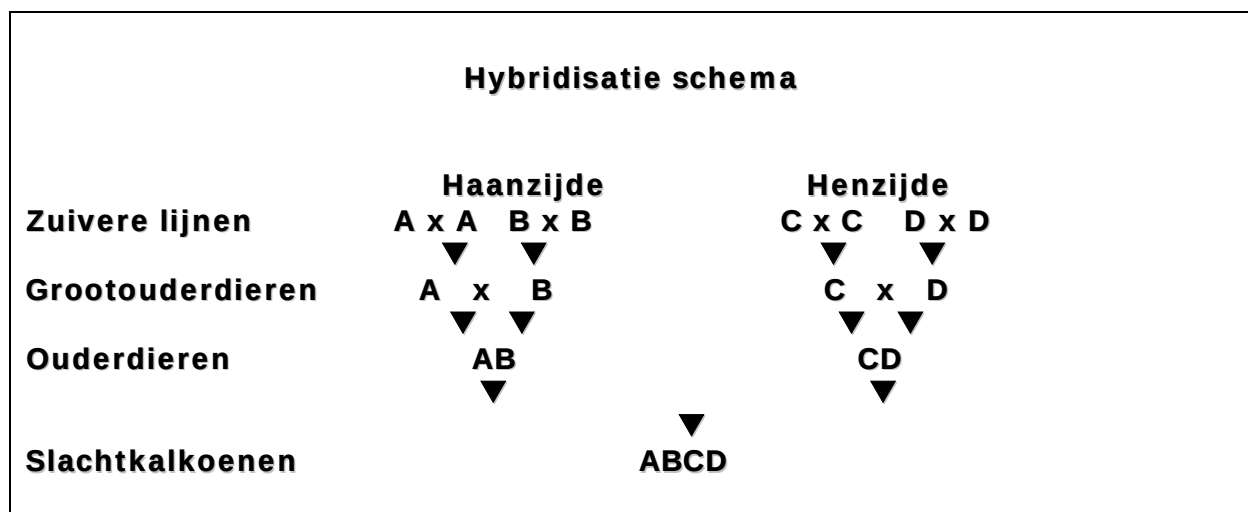
Meleagris Gallopavo is één van de drie oorspronkelijke soorten kalkoenen. Hieruit is o.a. de variëteit Meleagris Gallopavo Gallopavo geëvolueerd. Die is rond 1830 gekruist met de Narragansett kalkoen, waardoor de bronze variëteit is ontstaan.

De Narragansett kalkoen was al een kruising van wilde kalkoenen met de kalkoenen die in het begin van de 19^e eeuw door de Europese immigranten waren meegebracht uit Europa.

De Bronze kalkoen is na 1934 gekruist met de Witte Beltsville en daaruit is in het midden van de vorige eeuw in Amerika onze hedendaagse Witte Breedborst kalkoen gefokt.

Boven: De witte Breedborst Kalkoen.

En zo ziet een modern fokschema er tegenwoordig uit.

Het kuiken dat de kalkoenmester op zijn bedrijf krijgt, is genetisch afkomstig van 4 zuivere lijnen, die elk beschikken over zeer specifieke eigenschappen. Bij de haanzijde wordt hoofdzakelijk gefokt op groei, voederconversie en borstvlees en bij de henzijde wordt vooral gefokt op reproductie-eigenschappen, zoals aantal broedeieren en broedresultaten.

Links: Kuikens van de witte Breedborst kalkoen.

Rechts: Witte Breedborst kalkoen haan.

De moderne kalkoenenfokker moet een kalkoen fokken die aantrekkelijk is voor zowel de vermeerderaar, de kuikenbroeder, de mester en vooral niet te vergeten voor de slachterij.

En met onderstaande foto van mijn 'kalkoenencollectie' besluit ik mijn bijdrage over de oorsprong en de geschiedenis van de kalkoen.

Theo Philipsen

